

- скорочення чисельності форм документів звітності;
- можливість отримання інформації різного ступеня деталізації.

До цієї системи повинна входити підсистема управління інформаційним забезпеченням, а її побудова, на нашу думку, передбачає такі етапи:

- 1) розробка теоретичних та методологічних засад інформаційного забезпечення системи управління розвитком стратегічного потенціалу;
- 2) аналіз стану інформаційного забезпечення;
- 3) розробка механізму регулювання системою інформаційного забезпечення та автоматизованої обробки інформації процесу.

Однак, зауважимо, що провести оцінювання вагомості внеску інформаційного ресурсу в економічну регенерацію як нематеріального фактора є проблематичним, оскільки цей параметр необхідно розраховувати як через інноваційну складову, так і через вплив матеріальної компоненти інформаційних ресурсів на когнітивні процеси і людський капітал.

Функціонування виробничо-економічних систем регіонів неможливо уявити без використання сучасних інформаційних технологій, за основу яких взято економічні інформаційні системи, що використовуються для ефективного опрацювання великих масивів даних у комп'ютерних системах підприємств та інформаційної підтримки управлінських рішень.

Список використаних джерел: 1. *Алимов О. М.* Стратегічний потенціал – сукупні можливості національної економіки по досягненню цілей збалансованого розвитку / В. В. Микитенко, О. М. Алимов // *Продуктивні сили України* : [наук.-теор. екон. ж-л. / гол. ред. Б. М. Данилишин]. – К. : Вид-во РВПС НАН України, 2006. – № 1. – С. 135–151. 2. *Іванова В. І.* Інформаційна основа трансформаційних процесів в економіці : монографія / В. І. Іванова. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. – 272 с. 3. *Черненко В. М.* Інтелектуалізація праці в сучасній інформаційно-інноваційній економіці / В. М. Черненко // *Формування ринкової економіки* : зб. наук. пр. Спец. вип. Управління людськими ресурсами: проблеми теорії та практики. – 2007. – Т. 2, ч. II. – С. 521–1013.

УДК 657

В. В. Гливенко, канд. екон. наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Д. В. Роднєв, студент

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ ЯК СКЛADOVA ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: інформаційна система SAP R/3, автоматизація обліку, обліково-аналітична робота.

У наш час всі підприємства та організації впроваджують в управлінні інформаційні технології, які дають змогу зробити бізнес більш прозорим, уніфікованим, структурованим. Автоматизація бухгалтерського обліку на підприємствах суттєво сприяє розвитку бізнесу, а отже, обрання ними потрібного програмного забезпечення та методики його впровадження стає однією з найбільш нагальних проблем.

Дослідження автоматизованих систем та їх використання в обліку було представлено у багатьох періодичних виданнях та наукових статтях. Цьому питанню приділяли увагу: Ф. Ф. Бутинець, А. М. Герасимович, С. Ф. Голов, С. В. Данилочкин, Л. В. Нападowska, Е. А. Ананькіна, М. Я. Дем'яненко, В. М. Жук, Г. Г. Кірейцев, М. Ф. Кропивко, В. Г. Лінник, І. В. Малишев, О. В. Щипанова, А. В. Галенко, Д. Олірі, Н. З. Емельянова, С. В. Івахненков та інші.

На сьогодні беззаперечним фактом є те, що використання автоматизованої форми обліку дає певні переваги. Так, значно підвищується своєчасність і точність обробки облікової інформації, формування первинних та звітних документів. Крім цього, згідно з чинним законодавством певні форми обов'язкової податкової та фінансової звітності можуть надаватися в державні установи в електронному вигляді та через електронні соціальні мережі. Виходячи з зазначеного необхідність переходу до автоматизованої форми бухгалтерського обліку є очевидною [1, с. 254].

Одним із головних недоліків автоматизованих систем ведення бухгалтерського обліку є те, що вони є більш відкритими для несанкціонованого доступу [2].

Останнім часом на українських підприємствах з метою автоматизації обліку використовувалися переважно такі системи, як: 1С: Бухгалтерія; Парус-бухгалтерія; БЕСТ та ін. Найпопулярніша з них - 1С, яка була впроваджена на багатьох вітчизняних підприємствах, установах та організаціях, потрапила під заборону, тому гостро постало питання про пошук альтернативного програмного продукту. Однією з таких альтернатив є впровадження програмного забезпечення SAP. Цей продукт цілком здатний замінити 1С, але є значно дорожчим за російський аналог.

SAP (Systeme, Anwendungen und Produkte in der Datenverarbeitung – нім., Systems, Applications and Products in Data Processing- англ., Системний аналіз та розробка програм –укр.) – німецька компанія, яка займається виробництвом програмного забезпечення. Компанія SAP була створена в 1976 році колишніми співробітниками IBM, з 1977 року штаб-квартира знаходиться в німецькому м. Вальдорф. З 2014 року офіційна назва компанії – «SAP SE» [4].

Компанія SAP – один зі світових лідерів на ринку корпоративних додатків, яка допомагає організаціям будь-якого розміру і спеціалізації ефективніше управляти своїм бізнесом. SAP заснувала ринок ERP-систем. ERP-система першого покоління – SAP R/2 – забезпечувала переваги централізованої обробки даних у режимі реального часу. Система другого покоління – SAP R/3 – забезпечує новий рівень якості управління, використовує широкі можливості глобальної мережі Інтернет та інші інноваційні технології для продуктивного співробітництва і підвищення ефективності бізнес-процесів в рамках всієї екосистеми бізнесу [5].

Система SAP R/3 складається з набору прикладних модулів, які підтримують різні бізнес-процеси компанії та інтегровані між собою в масштабі реального часу. Компонентами ERP SAP R/3, які супроводжують ведення бухгалтерського та управлінського обліку, є модулі «Фінанси» (FI) та «Управлінський облік і звітність» (CO) відповідно. Різниця між модулями полягає у тому, що облік у них ведеться на різних рівнях. У «Фінансах» – на рівні балансової одиниці, тобто юридичної особи, а в «Управлінському обліку і звітності» – на рівні об'єктів контролінгу. Це пояснюється різницею між природою управлінського та фінансового обліку, адже управлінський облік правильно буде називати внутрішнім обліком, а фінансовий облік можна назвати зовнішнім обліком. Проте саме управлінський облік визначає, збирає, вимірює, класифікує та повідомляє інформацію, яка буде корисною для внутрішніх користувачів у процесах планування, контролю та прийняття рішень [6].

Робота в системі SAP ERP забезпечує однакові підходи до розрахунку вартості послуг, встановлює єдині правила обліку операцій і відображення доходів від послуг. Впровадження цієї системи забезпечує стандартизацію відображення у бухгалтерському обліку результатів операцій, здійснених у різних структурних підрозділах (філіях, цехах, представництвах), зменшує операційні ризики ручного виконання бухгалтерських проводок, оскільки під час опрацювання документів за тим чи іншим бізнес-процесом працівники підрозділу бухгалтерського обліку виконують у SAP ERP операції згідно з їх економічним змістом, а проводки для відображення результатів бухгалтерського обліку операції в Головній книзі SAP ERP (FI) створюються автоматично завдяки попередньо здійсненим у системі налаштуванням [7, с. 14–16].

Навесні цього року компанія SAP SE проанонсувала активізацію своєї діяльності в Україні. Разом зі своїм партнером – BDO (яка пристосувала модуль програми під українські стандарти), компанією було оголошено про впровадження на ринок нового програмного продукту. За прогнозами експертів компанії BDO, SAP Business One може охопити до 60 % ринку вже в найближчі 5–6 років у сегменті ERP для малого і середнього бізнесу в Україні.

Отже, впровадження стандартних рішень системи ERP SAP R/3 дає змогу автоматизувати операційні процеси діяльності організації. Перевагами продукту є контроль за бізнес-операціями, підвищення інвестиційної привабливості підприємства та зменшення витрат операційної діяльності. Оскільки у програмі передбачене автоматичне звіряння даних обліку, стає цілком можливою оптимізація роботи підрозділів бухгалтерського обліку.

Наше дослідження дозволяє зробити висновок, що програмне забезпечення компанії SAP SE, як і будь-яка інша, має певні переваги та недоліки. Багатьом вітчизняним підприємствам потрібно визначитися з вибором програмного продукту, який дасть змогу забезпечити всі потреби обліку, а також буде достатньо економічним та не потребуватиме вагомих затрат на придбання, і не вимагатиме спеціальних знань та навичок від бухгалтерів. Очевидно, що майбутнє за такими SAP системами, оскільки вони спроможні забезпечити повний спектр функцій для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, установі чи організації.

Список використаних джерел: 1. *Бутинець Ф. Ф.* Бухгалтерський облік / Ф. Ф. Бутинець, Н. М. Малуго. – Житомир : ПП «Рута», 2013. – 478 с. 2. *Подуражня Ю.* Місце інформаційного програмного забезпечення в системі бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / Ю. Подуражня. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Evu/2010_14/Подуражня.pdf. 3. *Івахненко С. В.* Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку / С. В. Івахненко. – Житомир, 2012. – 416 с. 4. *Що таке SAP* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://a-yak.com/shho-take-sap>. 5. *Управление современным предприятием* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://erp-project.com.ua/images/presents/SAP.pdf>. 6. *Коблянська Г. Ю.* Застосування модулю «управлінський облік і звітність» (CO) системи ERP SAP R/3 для автоматизації управлінського обліку [Електронний ресурс] / Г. Ю. Коблянська, І. С. Реєнтенко. – Режим доступу : <http://magazine.faaf.org.ua/zastosuvannya-modulyu-upravlinskiy-oblik-i-zvithnist-so-sistemi-erp-sap-r-3-dlya-avtomatizacii-upravlinskogo-obliku.html>. 7. *Гримова Т.* Використання SAP-систем для автоматизації бізнес-процесів Національного банку України / Т. Гримова // Вісник Національного банку України. – 2010. – № 8 (174). – С. 10–17.

УДК 651.2:004.91

О. І. Волот, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ІНТЕГРОВАНІ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Ключові слова: електронний документообіг, інформаційні системи і технології, облік, управління підприємствами.

Стрімке зростання обсягів інформації, яка використовується в управлінській діяльності підприємства, її структурна складність та швидке оновлення робить необхідним використання інтегрованих систем електронного документообігу (СЕД).

Проблеми впровадження електронного документообігу на підприємствах на сучасному етапі розглядають як російські, так і вітчизняні науковці, зокрема, Г. Г. Асеев, М. П. Бобильова, В. М. Боркус, Ф. Ф. Бутинець, Ю. Г. Вігін, В. П. Завгородній, М. В. Ларін, О. В. Матвієнко, В. І. Тихонов, І. Ф. Юшин та інші.

Системи електронного документообігу (СЕД) – це складний комплекс технічних і організаційних рішень, які сприяють збереженню та раціональному використанню людських ресурсів і підвищенню ефективності управління потоками корпоративних документів й інформації [1].

Електронний документообіг обслуговується певним програмним забезпеченням (Enterprise Document Management Systems, EDMS). Саме програмна платформа є найважливішою характеристикою систем електронного документообігу (таблиця).

Таблиця

Найпопулярніші платформи, на яких будуються СЕД в українських компаніях

Назва платформи 1	Характеристика 2	На кого орієнтована 3
DIRECTUM (створена на базі НПО «Комп'ютер» у 2003 році)	Є повноцінною ECM-системою і підтримує повний життєвий цикл управління документами, забезпечує ефективну організацію та контроль ділових процесів на основі workflow	Випускається в трьох редакціях -Lite (не більше 50 чол.) для невеликих організацій або підрозділів компаній, Standart (до 100 чол.) та Enterprise